

REPUBLIKA HRVATSKA
Općinski sud u Dubrovniku
Dubrovnik

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Dubrovniku po sutkinji Ani Srhoj, u pravnoj stvari tužitelja Božo Koprivica, OIB: 52117118747, Nova Mokošica, Vinogradarska 28, zastupan po punomoćniku Dubravku Arapoviću, odvjetniku u Dubrovniku, protiv tuženika OTP Banka d.d., OIB: 52508873833, Split, Domovinskog rata 61, zastupan po punomoćniku Borisu Aniću, odvjetniku u Splitu, radi ništetnosti i isplate nakon održane glavne i javne rasprave zaključene dana 31. kolovoza 2026. u prisutnosti punomoćnika tužitelja i odsutnosti uredno pozvanog punomoćnika tuženika, 7. listopada 2026.

p r e s u d i o j e

- I. Nalaže se tuženiku isplatiti tužitelju iznos od 3.075,93 EUR u roku 15 dana.
- II. Odbija se tužbeni zahtjev u dijelu u kojem glasi:

"Nalaže se tuženiku OTP BANKA d.d., Split, Domovinskog rata 61, OIB: 52508873833, platiti tužitelju BOŽU KOPRIVICI, OIB:52117118747, Vinogradarska 28, 20236 Nova Mokošica, svotu od 25.754,98 EUR, sa zateznim kamatama koje teku na iznos od 16.474,81 EUR od dospijeća pojedinih anuiteta do isplate, a na iznos od 9.280,17 EUR sa zateznim kamatama koje teku od 15. ožujka 2016. do isplate, i to računajući zateznu kamatu za svaki pojedini iznos do 31. srpnja 2015. godine u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanoj za pet postotnih poena, a od 1. kolovoza 2015. godine za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, te od 1.siječnja 2023.godine u visini kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta uvećanoj za osam postotnih poena, a od 1. siječnja 2024. godine po stopi koja se određuje, za svako polugodište uvećanjem referentne stope za osam postotnih poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, koja teče od dana donošenja prvostupanjske odluke do isplate, sve u roku od 15 dana. "

- III. Utvrđuje se da ne postoji potraživanje tuženika spram tužitelja istaknuto prigovorom radi prebijanja u iznosu od 3.521,09 EUR.
- IV. U odnosu na troškove ovog postupka koji se odnose na zastupanje po punomoćnicima svaka strana snosi svoje troškove postupka.
- V. Nalaže se tuženiku naknaditi tužitelju materijalni trošak ovog postupka u iznosu 450,00 EUR sa zateznim kamatama tekućim od 7. listopada 2026. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, do isplate, sve u roku 15 dana.

Obrazloženje

1. Tužitelj u tužbi tvrdi da je s prednikom tuženika sklopio Ugovor o kreditu sa Sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva broj:95021/05 koji je solemniziran pred javnim bilježnikom Anđelkom Stanićem u Dubrovniku dana 18. studenog 2005.godine pod brojem OU-994/05. Predmetnim ugovorom sklopljenim između stranaka tužitelj se kao korisnik kredita obvezao tuženiku iznos kredita u visini od 84.995,00 CHF vraćati kroz 184 mjesečna anuiteta čiju visinu određuje tuženik planom otplate. Predmetnim Ugovorom o kreditu ugovorena je za tužitelja obveza povrata iznosa kredita uz valutnu klauzulu u švicarskom franku (CHF), u kunskoj protuvrijednosti obračunatoj prema srednjem tečaju CHF tuženika važećem na dan korištenja kredita. Navedene odredbe predmetnog Ugovora o kreditu kojima je određena obveza povrata iznosa kredita uz valutnu klauzulu u švicarskom franku (CHF) su ništetne kako se dalje objašnjava, a što ima za posljedicu primjenu predmetnog Ugovora o kreditu oslobođenog učinaka povrata iznosa kredita uz navedenu valutnu klauzulu. Tužitelj je s tuženikom sklopio Dodatak 1. ugovora o kreditu solemniziran kod javnog bilježnika Nikše Mozara 8. ožujka 2016. OV-2237/2016.

1.1. U postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, presudom Visokog Trgovačkog suda broj: PŽ-6632/17 od 14.06.2018., kojom je potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj: P-1401/12 od 04.07.2013., u dijelu u kojem je presuđeno da je tuženik (među ostalim bankama) u razdoblju od 2004. g. do 31.12.2008. g. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju - ugovorima o kreditima na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana pa su time tuženici postupali suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 96/13) i to člancima 81., 82. i 90., a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj: 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09 i 133/09) i to člancima 96. i 97. te suprotno odredbama Zakona o

obveznim odnosima. Navedenim sudskim odlukama utvrđeno je kako su banke znale za opisani rizik koji sa sobom nosi švicarski franak kao valuta utočišta, a nisu na adekvatan način usprkos svijesti o tome da potrošači to ne znaju i da im je zbog toga odredba kojom su glavnica vezali za švicarski franak nerazumljiva, o tome obavijestile potrošače, na način da svaki potrošač dobije i razumljivo upozorenje, kako bi na temelju toga bio u mogućnosti donijeti informiranu odluku hoće li prihvatiti rizik koji nosi odredba kojom se glavnica veže za valutu švicarski franak ili neće. Stoga su sudovi ocijenili da u opisanim okolnostima ni jedna od tuženih banaka nije u odnosu na osobe i interese potrošača postupala obzirno, savjesno, moralno niti pošteno te da je u trenutku ugovaranja spornih odredbi kojima se glavnica veže za valutu švicarski franak došlo do značajne neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Dana 03.09.2019.g. Vrhovni sud Republike Hrvatske donio presudu i rješenje posl.br. Rev 2221/2018 kojim je odbio revizije tuženika i ostalih banaka protiv drugostupanjske odluke u kolektivnom sporu u dijelu u kojem je utvrđeno da su tuženik i ostale navedene banke povrijedile kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita sklapanjem ugovora o kreditu koristeći u njima nepoštene i ništetne ugovorne odredbe ugovaranjem valute uz koju je vezana glavnica - švicarski franak, sve suprotno odredbama Zakona o zaštiti potrošača. Navedeno na konačan način potvrđuje osnovu tužbe u dijelu tražene isplate temeljem ugovorenih ništetnih odredbi o valutnoj klauzuli u CHF.

1.2. Sukladno odredbi čl. 118 Zakona o zaštiti potrošača (NN 41/2014), odnosno čl. 138.a Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/2007, 125/2007, 79/2009, 89/2009, 75/2009, 133/2009, 78/2012, 56/2013), rubricirane presude obvezujuće su i u predmetnom postupku za naslovni sud, u smislu utvrđenja postojanja povrede kolektivnih prava i interesa korisnika potrošačkih kredita od strane ovdje tuženika, odnosno utvrđenja korištenja ništetnih odredbi ugovora o potrošačkim kreditima kojima je ugovorena obveza povrata kredita vezana uz valutnu klauzulu u švicarskom franku. Imajući u vidu sve navedeno u ovoj tužbi, tužitelj ističe kako učinak ništetnosti gore navedenih ugovornih odredbi o valutnoj klauzuli pretpostavlja tužiteljevo pravo na povrat preplaćenih iznosa u odnosu na iznose koje bi tuženiku bio dužan platiti da se od početka otplate do dana konačne otplate kredita za cijelo vrijeme primjenjivala otplata bez valutne klauzule. To nadalje pretpostavlja pravo na povrat preplaćenih iznosa u odnosu na iznose koje bi tužitelj bio dužan platiti tuženiku do dana konačne otplate kredita prema ugovorenom tečaju kune spram švicarskog franka na dan isplate kredita. Tuženik je tijekom otplate kredita ništetno i nezakonito tužitelju primjenom valutne klauzule u švicarskom franku obračunavao kunsku novčanu obvezu primjenjujući enormno povećanje tečaja CHF spram kune sve do dana konačne otplate kredita. Slijedom svega navedenog tuženik je dužan tužitelju vratiti iznose koje je ista preplatila uslijed ništetnih odredbi o promjeni valute uz koju je vezana glavnica švicarski franak, i to ukupan iznos od 25.754,98 EUR (193.915,26 kn) zajedno s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama tekućim na pojedinačne preplaćene iznose računajući od svake pojedine izvršene preplate pa do isplate.

1.3. Slijedom svega navedenog tuženik je dužan tužitelju vratiti iznose koje je tužitelj preplatio temeljem ništetnih odredbi, a imajući u vidu učinak instituta ništetnosti sukladno čl.323.Zakona o obveznim odnosima. Imajući u vidu sve prethodno navedeno te čl.118 Zakona o zaštiti potrošača te da odluke sudova u kolektivnom sporu kojima je nesporno utvrđena ništetnost odredbi čl.2 predmetnog ugovora o kreditu, obvezuju ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi

naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem ovdje tuženika, tužitelj predlaže sudu, donijeti presudu kojom će se naložiti tuženiku isplata iznosa od 25.754,98 EUR.

2. Tuženik se u odgovoru na tužbu protivi tužbi i tužbenom zahtjevu u cijelosti, osporavajući osnovu i visinu zahtjeva. Ističe prigovor mjesne nenadležnosti, prigovor zastare te ako sud nađe da je tužbeni zahtjev osnovan, prigovor radi prebijanja.

2.1. Tuženik ističe da je tužbeni zahtjev u cijelosti neosnovan, jer tužitelj nema pravnog osnova, a time niti interesa za vođenje ove parnice, budući je kredit s valutnom klauzulom u CHF na koji se tužitelj poziva, u skladu s odredbama ZID ZPK (NN 102/15) koji je stupio na snagu dana 30.09.2015.g., konvertiran u eurski kredit, slijedom čega su stranke suglasno izmijenile osnovni ugovor i to s važenjem ex tunc. Dakle, kada je tužitelj prihvatio ponudu tuženika i konvertirao CHF kredit, ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u CHF je pravno prestao postojati i to kao da ga nikada nije ni bilo, a nastao je novi ugovorni odnos, tj. ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u EUR s važenjem ex tunc, dakle, kao da je takav bio od samog početka. Ističe da su stranke suglasno izmijenile osnovni ugovor glede valutne klauzule i primijenjenih kamatnih stopa s važenjem ex tunc i načina promjene kamatne stope nakon provedene konverzije, tako da sporne ugovorne odredbe, suglasnom voljom ugovornih stranaka više nisu na snazi i ne proizvode nikakve pravne učinke, jer se radi o pravno nepostojećim ugovornim odredbama. Konverzija kredita i svi učinci konverzije djeluju od trenutka sklapanja ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, dakle ex tunc.

2.2. Kod tužitelja je, kao rezultat ukupnosti svih ovih promjena utvrđena preplata u iznosu od 3.521,09 EUR/26.529,62 HRK, koja je u skladu s odredbom članka 19.c st. 1. t. 5 alineja 1. i 2. ZID ZPK-a i sporazumom o korištenju preplate u cijelosti iskorištena za zatvaranje kredita te je utvrđen novi iznos nedospjele glavnice iskazan u valuti EUR. Tuženik ističe da je glede učinaka konverzije kredita potpuno nebitno kolika je visina preplate, jer je mogao biti utvrđen i dug po konverziji, već je bitno to, da je izračun konverzije rezultat, ne samo promjene valute obveze, već i rezultat činjenice da su na tužiteljev kredit u trenutku sklapanja Dodatka br. 1 primijenjene potpuno određene kamatne stope koje je tuženik primjenjivao na kredite iste vrste s valutnom klauzulom u EUR, a koje kamatne stope su tužitelju bile poznate. Kako dakle nije sporno da je između stranaka predmet ugovora o kreditu sklapanjem Dodatka br. 1 ugovoren na drugačiji način nego što je ugovoren osnovnim ugovorom i to s učincima od dana sklapanja osnovnog ugovora o kreditu, to sporazum stranaka o konverziji kredita predstavlja novu pravnu osnovu kojom su stranke odredile svoja uzajamna prava i obveze, pa stoga tužitelj nema osnova, pa time niti prava potraživati bilo kakvu isplatu temeljem osnovnog ugovora, pa iz tog razloga niti presude iz postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača ne mogu predstavljati pravni temelj za utuženo potraživanje. Tuženik je u skladu s odredbama ZPK bio obavezan tužitelju ponuditi sklapanje dodatka ugovora o konverziji kredita, a u slučaju prihvata konverzije s tužiteljem je bio dužan sklopiti ugovor. Tužitelj u skladu s načelom slobode uređivanja obveznih odnosa nije bio dužan prihvatiti izračun konverzije, niti je bio dužan sklopiti Dodatak br. 1 o konverziji kredita. Međutim, kada je tužitelj svojom slobodnom voljom prihvatio ponudu tuženika i sklopio dodatak ugovora kojim je konverzija kredita dosljedno provedena, onda se prava i obveze ugovornih stranaka moraju prosuđivati isključivo i jedino u skladu sa sklopljenim Dodatkom br. 1 Ugovora o kreditu.

2.3. Jednako tako tužena se poziva na pravno shvaćanje Vrhovnog suda izneseno u postupku pod br. Gos-1/19 gdje je izričito navedeno da sporazum o konverziji sklopljen prema odredbama ZID ZPK-a ima pravne učinke i valjan je i u slučaju kada su nišetne odredbe osnovanog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. U svom odgovoru na tužbu i podnescima tijekom postupka tužena se također poziva i na dosadašnju sudsku praksu i čitav niz pravomoćnih presuda kojima su tužbeni zahtjevi utemeljeni na istovjetnom činjeničnom i pravnom osnovu (provedena konverzija kredita) odbijeni. Predložila je da se tužbeni zahtjev odbije.

2.4. U konačnici, za slučaj da Sud ignorira sve tuženikove navode te prihvati tužbeni zahtjev na isplatu, tuženik u odnosu na tužbeni zahtjev radi isplate ističe prigovor radi prebijanja svoje tražbine a po osnovu utvrđene i iskorištene preplate u ukupnom iznosu od 3.521,09 EUR/26.529,16 62 uvećano za pripadajuće zatezne kamate.

2.5. Slijedom naprijed navedenoga, tuženik predlaže da se svi istaknuti tužbeni zahtjevi u cijelosti odbiju kao neosnovani, uz obvezu tužitelja naknaditi parnični trošak, a u slučaju prihvatanja tužbenog zahtjeva neka sud o postojanju potraživanja istaknutog radi prebijanja odluči sukladno odredbi članka 338. st. 3. ZPP-a.

3. U tijeku postupka sud je pročitao sve isprave koje prileže spisu, i to izračun EKS-a i otplatni plan za ugovor broj 95021/05 (stranica 11-15), izračun tečajnih razlika iz svibnja 2023. izrađen po dipl.oec. Jurici Dobriniću (stranica 16-23 spisa), Dodatak broj 1. Ugovora o kreditu sa Sporazumom o osiguranju zasnivanjem založnog prava OV-2237/2016 (stranica 24-30 spisa), promet po računu za razdoblje od 1. studenoga 2004. do 2. lipnja 2019. (stranica 31-41 spisa), Ugovor o kreditu sa Sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva od 18. studenoga 2005. (stranica 42-52 spisa), dopis tuženika od 9. studenoga 2015. s otplatnim planom (stranica 66-71 spisa), sporazum o korištenju preplate po konverziji kredita vezanom za CHF valutnu klauzulu od 4. ožujka 2016. (stranica 72-73 spisa), sudsku praksu koju je tuženik dostavio u spis (stranica 74-125, 139-154 spisa), saslušao je tužitelja (stranica 155-157 spisa), proveo je dokaz knjigovodstveno-financijskim vještačenjem po stalnom sudskom vještaku Stefani Gardašanić (stranica 166-232 spisa) koja je usmeno iznijela nalaz i mišljenje (stranica 345-346 spisa).

5. Predmet ovog spora je isplata – vraćanje stečenog, po osnovi utvrđenja nišetnosti odredbi ugovora o kreditu kojima je određena primjena valutne klauzule u CHF za otplatu kredita.

6. Podneskom od 27. prosinca 2025. tužitelj je uskladio tužbeni zahtjev s nalazom i mišljenjem vještaka te traži isplatu iznosa od 9.280,17 EUR s osnova nišetnih odredbi o valutnoj klauzuli s pripadajućim zateznim kamatama, uz naknadu troškova parničnog postupka

6.1. Podneskom od 29. prosinca 2025. tuženik se protivio djelomičnom povlačenju tužbe za iznos od 16.474,81 EUR.

6.2. Prema stavu ovoga suda smanjenje tužbenog zahtjeva (iako nije preinaka) djelomično je povlačenje tužbe iz članka 193. ZPP-a za koje je potreban pristanak tuženika (ukoliko je do povlačenja došlo nakon što se tuženik upustio u raspravljanje),

a kako se tuženik istome usprotivio, o dijelu povučenog zahtjeva valjalo je meritorno odlučiti.

7. Iz izvedenih dokaza te navoda stranaka u postupku proizlazi da je među strankama nesporno:

- da su dana 18. studenog 2005. sklopile Ugovor o kreditu sa Sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva kojim je tužitelju odobren kredit za iznos od 84.995,00 CHF u kunsjoj protuvrijednosti,
- da je prema navedenom ugovoru glavnica kredita bila vezana uz valutu CHF,
- da su anuiteti kredita tijekom otplate kredita rasli zbog rasta tečaja CHF-a,
- da su stranke sklopile DODATAK br. 1. Ugovora o kreditu broj sa Sporazumom o osiguranju zasnivanjem založnog prava od 4. ožujka 2016. kojim su izvršile konverziju kredita promjenom valute i kamatne stope.

8. Sporno je između stranaka:

- mogu li se u konkretnom postupku primijeniti utvrđenja iz kolektivnog spora,
- jesu li ugovorne odredbe Ugovora o kreditu koje se odnose na primjenu valutne klauzule u CHF nepoštene ugovorne odredbe, odnosno: je li se o tim odredbama pregovaralo, jesu li one nejasne, nerazumljive ili neuočljive, te je li tuženica prilikom sklapanja Ugovora o kreditu postupala suprotno načelu savjesnosti i poštenja,
- učinci sklopljenog Dodatka Ugovoru o kreditu na prava tužitelja iz osnovnog Ugovora o kreditu,
- postojanje i visina potraživanja tužitelja,
- postojanje tražbine tuženice prema tužitelju proizašle iz konverzije kredita, te
- osnovanost prigovora zastare potraživanja.

9. Ocjenom provedenih dokaza kako svakog zasebno tako i u njihovoj ukupnosti, te na temelju rezultata cjelokupnog postupka, zaključak je suda da je tužbeni zahtjev djelomično osnovan.

10. Prigovor mjesne nenadležnosti sud nije prihvatio ocijenivši da je za predmetni spor mjesno nadležan a sukladno odredbi čl. 59. Zakona o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19 i 80/22 – dalje ZPP). Citiranom je zakonskom odredbom propisano da je za suđenje u sporovima protiv pravne osobe koja ima poslovni jedinicu izvan svog sjedišta, ako spor nastane u povodu djelatnosti te jedinice, pored suda općemjesne nadležnosti nadležan i sud na čijem se području ta poslovna jedinica nalazi. U konkretnom slučaju tužitelj je s prednikom tuženika, ugovor zaključio u Poslovnici Dubrovnik, u poslovnoj jedinici izvan svog sjedišta (Split) slijedom čega je za suđenje u ovom sporu mjesno nadležan ovaj sud.

11. Iz sadržaja Ugovora o kreditu broj sa Sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva od 18. studenog 2005. proizlazi da su stranke istim ugovorile kredit u kunsjoj protuvrijednosti za iznos od 84.995,00 CHF, na rok otplate 180 mjeseci, uz kamatnu stopu 4,89%, promjenjiva.

12. Tužitelj je saslušan kao parnična stranka iskazao da prije ovog kredita je imao jedan kredit koji je uzeo u autokući za kupnju ili leasing vozila s tim da je taj kredit već bio otplatio kada je uzimao ovaj kredit. U vezi tog kredita se ne sjeća detalja osim da je kamata bila oko 18% jer se radilo o 1997. S tim kreditom nije imao nekih negativnih

iskustava u otplati. Ovaj kredit je uzeo u ovoj banci jer je njegov poslodavac Euroherc surađivao s tom bankom, znao je ljude koji rade tamo i bio u čestom kontaktu s njima. Kredit mu je trebao jer su supruga, dijete i on živjeli u garsonijeri od 35m² u kući od punca, pa su htjeli stan proširiti na prostor garaže iste površine da bi mogli imati veći prostor za stanovanje. Otišao je u banku i rekao da mu treba određeni iznos novca za renoviranje i to je rekao u kunama, a oni su mu preporučili kredit u CHF-u govoreći da je to stabilno, da je taj kredit dobar i da ga svi uzimaju. Nije više ništa pitao jer im je vjerovao, pogotovo jer je s njima inače surađivao. Ponudili su mu samo taj kredit u CHF-u i on je vidio da mu je rata u redu, jer je iznosila oko 3000,00kn u vrijeme kada je njegova plaća bila između 6000,00 i 7000,00 kn. Oni su u banci sastavili ugovor koji je odnio kod javnog bilježnika koji je to sve brzo potpisao i sve je bilo gotovo u 10 minuta. Njemu je to odgovaralo. Nije mu nitko ništa čitao i zna da je javnog bilježnika dosta platio. Ugovor je preletio tako što je vidio iznos kredita i ratu, tko bi to čitao. Radilo se o tipskom ugovoru na 20 stranica. Nije ništa pokušao pregovarati niti mu je rečeno da može, računao je da će mu dati najbolje što mogu. Znao je da valutna klauzula znači da se veže uz valutu, to mu nije bilo čudno jer su svi uvijek vezani uz valutu. Nije mu bilo čudno što se veže za CHF jer su mu u banci rekli da je to najbolje. Sjeća se da su mu rekli da mu je kamata fiksna 3 godine i da se može kasnije mijenjati. Nitko mu nije rekao u kojem iznosu bi se rata mogla mijenjati, naravno da nisu govorili da bi se mogla puno mijenjati jer tko bi uzeo kredit da su rekli da rata može rasti duplo kao što je i narasla. Nisu mu govorili niti postotke niti iznose promjena. Kredit se otplaćivao izravno s njegovog računa na koji je primao plaću. Iz banke su mu slali obavijesti o promjenama kamatne stope, to su slali tipski svima bez ikakvog objašnjenja. Naravno da mu je bio problem kada mu je rata narasla sa 3000,00 kn na 5000,00 kn, no nije išao u banku jer je čuo da je tako svima. 2015. je bio u situaciji da je dobio kredit u iznosu od 85.000,00 CHF da bi mu nakon tih 10 godina otplate pisalo da je i dalje dužan 95000,00 CHF. Svi su pričali o takvim nelogičnostima i kada se pojavila ta priča o konverziji kredita svi su govorili da je najbolje uzeti tu konverziju kojom se kredit prebacivao u euro. Prijatelj koji je radio u banci je rekao da je inače najbolje uzeti kredit u valuti u kojoj primaš plaću. On je napravio tu konverziju jer euro nije skakao kao CHF a to je učinio jer mu nisu dali kredit u kunama, no s tom konverzijom je došao sa nekih 300000 tisuća duga na 200000 tisuća kuna duga pa je uzeo u Agramu i to kunski kredit kojim je onda zatvorio ovaj konvertirani kredit. Konverzijom je uredio buduću otplatu tako što sam kredit vezao za euro. Nije se ničega odrekao. U vrijeme sklapanja ovog ugovora je radio u osiguravajućem društvu. Ne sjeća se papira koji je dobio u vezi konverzije. Ne sjeća se je li mu neki iznos pretplate vraćen isplatom ili se koristio za otplatu budućih anuiteta.

13. Iz sadržaja predmetnog ugovora o kreditu proizlazi da je tužitelj isti sklopio kao korisnik kredita - fizička osoba i da je u članku 3. ugovora navedeno da se radi o kreditu za otplatu kredita u PBZ, refinancijiranje stambenog kredita kod kreditora, a ostatak za adaptaciju. Člankom 3. st. 1. toč. 1. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/2003, 46/2007, 79/2007) je propisano da je potrošač svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti. S obzirom na to da je predmetni ugovor o kreditu zaključen u svrhu adaptacije stambenog prostora za osobne potrebe tužitelja, uzimajući u obzir da tuženik nije ni osporavao status tužitelja kao potrošača, tužitelj ima svojstvo potrošača.

14. Iz sadržaja predmetnog Ugovora o kreditu, vremena njegova sklapanja i nesporne činjenice da je isti ugovoren uz promjenjivu kamatnu stopu i valutnu klauzulu CHF, jasno proizlazi da se zahtjev tužitelja kao potrošača u ovom postupku temelji na istovjetnom interesu koji je bio predmet postupka po tužbi Hrvatskog saveza udruga za zaštitu potrošača pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod poslovnim brojem P-1401/12 radi zaštite kolektivnih interesa potrošača u odnosu na, između ostalog, i ovdje tuženika, te da je presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014.g. i presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-6632/17 od 14. lipnja 2018. pravomoćno odlučeno da su odredbe ovakvih ugovora nišetne u dijelu u kojem su obveze ugovornih strana vezane za tečaj kune u odnosu na tečaj CHF, odnosno da je nišetna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi, pa se tužitelj sukladno čl. 502 c ZPP-a ima pravo pozvati se na utvrđenje suda u ovom postupku u kojem je utvrđeno da su nepoštene, time i nišetne, odredbe ugovora o kreditu primjeni na ovaj način ugovorenu valutnu klauzulu u CHF-a i promjenjivu kamatnu stopu.

15. Pravomoćnom presudom u postupku zaštite kolektivnih interesa potrošača utvrđeno je da je tuženik u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008. (u kojem razdoblju je sklopljen i predmetni Ugovor o kreditu), povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita (uključujući i tužitelja) sklapajući ugovore o kreditima te koristeći nišetne i nepoštene ugovorne odredbe na način da je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze promjenljiva u skladu s jednostranom odlukom i drugim internim aktima tuženika, te u razdoblju od 01. studenog 2004.g. do 31. prosinca 2008.g. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita (pa tako i ovdje tužitelja) sklapajući ugovore o kreditima te koristeći nišetne i nepoštene ugovorne odredbe na način da je ugovorena valutna klauzula, a da prije sklapanja i u vrijeme sklapanja ugovora tuženik, kao trgovac, i korisnici kreditnih usluga, kao potrošači, nisu pojedinačno pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktne parametre i metodu izračuna tih parametara koji utječu na odluku o promjeni stope ugovorene kamate, a što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana utemeljenoj na jednostranom povećanju kamatnih stopa.

16. Dakle, u navedenom kolektivnom sporu, u kojem je tuženica bila stranka u ulozi tuženika, a koji se odnosio na ugovore o kreditu sklopljene u istom razdoblju kao i ovdje predmetni ugovor, uz ugovaranje valutne klauzule u CHF u bitnome je utvrđeno da su nišetne one odredbe ugovora o kreditu o kojima se nije individualno pregovaralo, osobito u dijelu koji se odnosi na promjenjivu kamatnu stopu i valutnu klauzulu, a sve zbog izostanka potpunog informiranja potrošača o parametrima bitnima za donošenje valjane i svjesne odluke. Takve su odredbe, prema utvrđenju suda u tom postupku, dovele do znatne neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

16.1. Tvrdnja tuženika da tužitelj nema pravo na izravnu primjenu utvrđenja iz kolektivnog spora nije utemeljena jer je smisao kolektivne zaštite kao i utvrđenja nišetnosti odredbe u obeštećenju oštećene strane ugovora, dok zakonski termin "parnicama radi naknade štete", kako to propisuje čl. 502c ZPP-a, treba tumačiti ekstenzivno i teološki kao parnica u kojima se oštećenom potrošaču nadoknađuje šteta koja mu je nastala povredom prava i interesa, a što je biti ove parnice u kojoj tužiteljica zahtjeva da se za konkretni ugovor utvrdi nišetnost istovjetne odredbe ugovora o kreditu u vezi valutne klauzule i da joj se isplati šteta koja joj je nastala temeljem

ništetne odredbe u vidu preplaćenih iznosa anuiteta kredita nastalih primjenom ništetne valutne klauzule.

17. Sukladno članku 502.c Zakona o parničnom postupku i članku 118. Zakona o zaštiti potrošača ovaj sud vezan je za utvrđenja iz navedenog postupka zaštite kolektivnih interesa potrošača, tj. vezan je za utvrđenje da je ništetna odredba o valutnoj klauzuli. U tom pravcu nije potrebno provoditi dokazni postupak neovisno o tome što se u postupcima kolektivne zaštite pravna zaštita pruža na općenitoj, odnosno apstraktnoj razini, s obzirom da odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz članka 106. Zakona o zaštiti potrošača u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete ili isplate.

18. Prema navedenom, citirane odredbe ZPP-a i Zakona o zaštiti potrošača propisuju direktan učinak tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača i obvezuju sudove da se u posebnim postupcima radi ostvarenja prava potrošača mogu pozvati na utvrđenja iz pravomoćne presude kojom je prihvaćen zahtjev postavljen u tužbi iz članka 502.a stavak 1. ZPP-a.

19. Sudovi su u navedenim presudama donesenim u sporovima radi kolektivne zaštite potrošača, proveli test neravnoteže (analizom činidbe i protučinidbe), kao i test nesavjesnosti, te su svoju ocjenu o nesavjesnosti banaka, između ostalog i tuženice, utemeljili u bitnom na činjenicama da trgovac nije potrošaču dao dovoljno informacija u fazi pregovaranja i zaključivanja ugovora o kreditu, a koje su bile važne za donošenje informirane odluke, da potrošača nisu upoznali s rizicima koji za njega proizlaze iz ugovora o kreditu, da potrošača nisu informirali o uvjetima jednostrane promjene kamatne stope (prema odluci trgovca), da je bila riječ o ugovorima u kojima je obveza potrošača ovisila o promjenjivim elementima (valutna klauzula i promjenjiva kamatna stopa), da su sporne odredbe u standardni ugovor ušle na inicijativu trgovaca (banaka), da su banke u vrijeme sklapanja ugovora trebale voditi računa i o interesima druge strane i odrediti neku referentnu vrijednost, da je nepošteno koristiti se odredbama o kojima se nije pojedinačno pregovaralo, a kojima su banke bile ovlaštene jednostrano promijeniti obvezu potrošača, da su potrošači bili u ovisnom položaju, jer nisu imali drugu mogućnost doći do novčanih sredstava izvan kredita, a koji test nesavjesnosti su sudovi proveli s obzirom na okolnosti prije sklapanja ugovora o kreditu, odnosno prilikom pregovaranja o uvjetima kredita i trenutku sklapanja kredita.

20. Iz sadržaja ovdje predmetnog ugovora o kreditu kao tipskog ugovora, jasno proizlazi da se radilo o ponudi banke o kojoj se nije individualno pregovaralo u smislu ugovaranja konkretnih odredbi na čijim bi sadržaj potrošač mogao utjecati, jer je potpuno nelogično da bi isti pristala platiti iznos ovisno o odluci banke i tečaju valute, a koja nije platežno sredstvo u Republici Hrvatskoj, a koji su kao takvi bili potpuno nepredvidivi i neodređeni u trenutku sklapanja ugovora, i to iznos koji može, i je, s vremenom znatno rastao, pa da bi pristala da vjerovniku plati cijenu koja je time gotovo neovisna o tražbini koju je dobila jer ovlašćuje vjerovnika da za istu tražbinu kasnije naplati cijenu znatno različitu od inicijalno ugovorene. Logično je i životno da je potrošač svoju obvezu shvatio kao iznos koji je naveden da mora mjesečno plaćati u otplatnom razdoblju za iznos koji mu je isplaćen, a očito je da isti nije znao, mogao znati, a sigurno ne bi pristao da za dobiveni iznos plati višestruko uvećani iznos i to isključivo zbog odluke tuženika i znatnog povećanja valute CHF u odnosu na kunu, na

koje nije mogao utjecati a niti po logici stvari predvidjeti, čime je njegova imovina znatno umanjena, obveza znatno otežana, a tuženik kao stručna osoba – trgovac stekao znatno povećanje svoje imovine. Tužitelj kao nestručni potrošač zasigurno nije bio u istovjetnom položaju kao tuženik, dapače isti je kao osoba koja živi u Republici Hrvatskoj u kojoj je platežno sredstvo bila kuna, mogao samo jasno i potpuno razumjeti te valjano pristati da primi i vrati dug u kunama, i to prema stanju koje je postojalo u trenutku sklapanja ugovora o kreditu, dakle prema iznosu kuna koji je dobila te iznosu kunu koji je odgovarao iznosu navedenom kao vrijednosti anuiteta kredita. Da bi kao potrošač bila svjesna rizika koji su se u konačnici ostvarili, banka je istoj bila dužna jasno i razumljivo predočiti raspon mogućih oscilacija tražbine, odnosno duga, objektivne kriterije temeljem kojih se taj raspon određuje, pa kada sama banka (tuženica) tvrdi da nije niti mogla znati ove raspone, jasno je da se ne radi o objektivnim i jasnim parametrima i da tužiteljici isti nisu mogli biti poznati pa čak niti predvidljivi, da bi na iste bezuvjetno pristala, očito isključivo na njenu štetu.

21. Sve naprijed izloženo ne znači apriori automatsku primjenu pravnih stavova iz kolektivnog spora u predmetnoj parnici, već da je u njoj na tuženiku, kao trgovcu u odnosu na kojeg je kao tuženika vođen navedeni kolektivni spor i u odnosu na kojeg je donesena pravomoćna presuda u tom sporu, bio teret dokazivanja da se odluke donesene u tom sporu ne mogu primijeniti i na konkretni ugovor. U skladu sa tim na tuženiku je bio teret dokazivanja činjenica iz kojih bi proizlazilo da se predmetni ugovor o kreditu ne može podvesti pod činjenični supstrat na kojem se temelje pravna utvrđenja iz presuda donesenih u kolektivnom sporu – da ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF nisu identične onima koje je imao u vidu sud u kolektivnom sporu, tj. da su odredbe predmetnog ugovora razumljive za potrošača, i da se je o spornim ugovornim odredbama prilikom sklapanja ugovora pregovaralo, slijedom čega se iste ne bi mogle smatrati nepoštenim. Međutim, tuženik to u provedenom postupku nije dokazao, niti predlagao dokaze na tu okolnost.

22. Valja naglasiti da ugovor može predstavljati stvarni izraz volje ugovornih strana samo ako su njegove bitne odredbe jasno i nedvojbeno utvrđene, osobito one koje se odnose na način određivanja visine tražbine i kriterije njezine promjene. U predmetnom slučaju ti uvjeti nisu bili ispunjeni.

22.1. Tužitelj je, kao potrošač, bio svjestan osnovnih elemenata ugovora – iznosa kredita koji joj je isplaćen, visine kamatne stope, visine početne mjesečne rate i roka otplate – te je logično očekivao mogućnost manjih promjena uslijed promjene tečaja ili kamate. Međutim, sukladno načelima obveznog prava o ravnoteži činidbi te načelu savjesnosti i poštenja, legitimno je očekivanje potrošača da promjene tijekom trajanja ugovora neće dovesti do znatnog pogoršanja njegova položaja, odnosno do takvih promjena koje bi ugrozile mogućnost redovne otplate kredita. Tuženici je bilo, ili je moralo biti, poznato da preuzimanje takvih obveza od strane potrošača zahtijeva prethodno realno preispitivanje mogućnosti otplate, kao i da je kredit potrošaču bio prezentiran kao najpovoljniji, što je bio odlučujući razlog njegova prihvaćanja. Stoga sud ocjenjuje da je postupanje tuženice, koja tužitelja kao nestručnu osobu nije jasno i potpuno informirala o rizicima ugovora, te mu nije pojasnila da sporne ugovorne odredbe omogućuju neograničeno povećanje njezinih obveza, suprotno načelu savjesnosti i poštenja. Tužitelj nije bio ničim zaštićen od znatnog umanjena svoje imovine zbog takvih odredbi, dok je tuženica svoje potraživanje osigurala založnim

pravom na nekretnini i zadržala mogućnost da jednostrano povećava cijenu kredita, odnosno obvezu potrošača.

23. Slijedom navedenog, a i s obzirom da tuženik u ovom postupku nije dokazao da je tužitelj kao potrošač u konkretnim okolnostima bio upoznat s načinom promjene tečaja te da se ponašao drukčije, da je njegova situacija prilikom sklapanja ugovora o kreditu s tuženikom drukčija od onoga što je utvrđeno u kolektivnom sporu, ocjena je ovog suda da su odredbe predmetnog Ugovora o kreditu, kojima je otplata kredita vezana uz valutu CHF nepoštene u smislu članka 81. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, br. 96/03) pa time i nišetne, a koje pitanje sud ocjenjuje kao prethodno pitanje relevantno za odlučivanje o tužbenom zahtjevu za isplatu preplaćenog po osnovi tečaja.

24. S obzirom na nepoštenje navedenih odredbi ugovora o kreditu, odnosno nišetnost istih odredbi, tužitelj bi sukladno čl. 323., čl. 1111. i čl. 1115. Zakon o obveznim odnosima ("Narodne novine" br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18., 126/21., 114/22., 156/22., 145/23., 155/23., dalje u tekstu: ZOO) imao pravo na vraćanje stečenog temeljem nišetnih ugovornih odredbi.

25. U odnosu na prigovor zastare, valja istaknuti da je podnošenjem kolektivne tužbe Trgovačkom sudu u Zagrebu radi zaštite kolektivnih interesa potrošača (tužba podnesena 4. travnja 2012.) došlo do prekida zastare sukladno čl. 241. ZOO-a. Vrhovni sud Republike Hrvatske je u presudi Rev-2245/2017 od 20. ožujka 2018. izričito potvrdio da pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći tek od pravomoćnosti odluke donesene u tom postupku. Građanski odjel Vrhovnog suda (rješenje Su-IV-33/2022-2 od 31. siječnja 2022.) utvrdio je da zastarni rok za restitucijske zahtjeve iz čl. 323. ZOO-a počinje teći od dana pravomoćnosti odluke kojom je utvrđena nišetnost ugovora, neovisno o naknadnom utvrđivanju nišetnosti istovjetnih odredbi u individualnim parnicama.

25.1. Tužitelj traži povrat preplaćenih iznosa po osnovi nišetne odredbe o valutnoj klauzuli, a opći zastarni rok od 5 godina (čl. 225. ZOO-a) pa zastarni rok počinje teći u odnosu na promjenu valute CHF, od pravomoćnosti u kolektivnom sporu 14. lipnja 2018., pa s obzirom na podnošenje tužbe 26. svibnja 2023., zastarni rok nije protekao, pa prigovor zastare tuženika nije osnovan.

26. Nadalje, nije sporno da je između stranaka sklopljen Aneks ugovora o kreditu radi provedbe postupka konverzije kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR na temelju Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" broj: 102/2015- dalje ZID ZPK/15).

27. Čitanjem Dodatka broj 1 Ugovora o kreditu sa Sporazumom o osiguranju zasnivanjem založnog prava OV-2237/16 od 4. ožujka 2016. utvrđeno je da je isti sklopljen temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ br. 102/15), pri čemu se konstatira stanje preostale neotplaćene glavnice i kamate na dan dospijeca, te je utvrđeno da nedospjela glavnica na dan 14. ožujka 2016. iznosi 23.927,46 EUR. Sadržaj Dodatka jasno pokazuje da se time mijenja dio odredbi Osnovnog ugovora, odnosno glavnica je denominirana u

eurima, otplata vezana za tečaj EUR-a u odnosu na kunu, a kamatna stopa jasno ugovorena, mijenja se i članak 9.1.1. ugovora te se u svrhu osiguranja tražbine određuje zasnivanje založnog prava. Iz sporazuma o korištenju pretplate po konverziji kredita vezanom za CHF valutnu klauzulu od 4. ožujka 2016. (stranica 72-73 spisa) je razvidno da postoji pretplata u iznosu od 26.529,62 kuna koja je manja od 50 % u odnosu na ukupni zbroj preostalih anuiteta do kraja otplate kredita, kao i da će se iznos pretplate koristiti isključivo za podmirenje budućih anuiteta i to u iznosu ½ mjesečnog anuiteta sve dok se pretplata u potpunosti ne iskoristi.

28. Vrhovni sud RH je u odluci Rev-2868/2018 od 12. veljače 2019. potvrdio pravno shvaćanje da korisnik kredita sklapanjem dodatka Osnovnom ugovoru nije izgubio pravni interes za utvrđenjem ništetnosti pojedinih odredbi, dok je u oglednom postupku Gos 1/19 od 4. ožujka 2020. jasno navedeno da sporazum o konverziji sklopljen temeljem Zakona o izmjenama i dopunama ZPK/15 ima pravne učinke i valjan je, iako se radi o ništetnim odredbama osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli.

29. U ovom postupku nije sporna valjanost Dodatka, koji ima pravne učinke na odnose stranaka po otplati kredita, budući da predstavlja osnovu za izračun svih budućih anuiteta. Sporno je u ovom postupku ima li tužitelj pravo na vraćanje stečenog uslijed preplata mjesečnih anuiteta zbog rasta tečaja CHF temeljem ništetnih odredbi Ugovora o kreditu ukoliko je s tuženicom sklopio Dodatak ugovora o kreditu (tzv. konverziju), a prilikom koje konverzije su sve ranije uplate tužiteljice uzete u obzir pri za podmirenje budućih anuiteta kredita na koju je tužitelj pristala tzv. konverzijom.

30. Valja naglasiti da je ZID ZPK/15 donesen nakon što je ocijenjeno da je u području potrošačkog kreditiranja došlo do znatne neravnoteže u odnosima između korisnika kredita kao potrošača i banaka kao kreditora (trgovca) u odnosu na ugovore o kreditu sklopljene u posebnom razdoblju od 2004. do 2008. koji su denominirani u kunama s valutnom klauzulom u CHF i obzirom da je tečaj CHF izrazito jačao s vremenom te su rasle ugovorene promjenjive kamatne stope što je dovelo u izrazito težak položaj korisnike kredita i potrošača. Stoga je ZID ZPK/15 imao za cilj otkloniti nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i osigurati korisnicima kredita u CHF, odnosno u kunama vezano za tečaj CHF, isti položaj u odnosu na korisnike kredita u valuti EUR.

30.1. Na temelju odredbi čl. 19.b i čl. 19.c koji su dodani čl. 1. ZID ZPK/15 proizlazi da vjerovnik i dužnik uređuju svoje odnose u pogledu valute obveze i kamatne stope za cijelo razdoblje od sklapanja kredita pa nadalje (na način da se korisnik kredita dovodi u isti položaj kao da je ugovor o kreditu sklopio uz valutnu klauzulu u EUR) s time da se razlika između više uplaćenih iznosa i obveze koju bi potrošač imao da je sklopio ugovor s valutnom klauzulom u EUR računa kao preplata, kojom se ovisno o okolnostima slučaja postupa sukladno dodanoj odredbi čl. 19.c st. 5. ZID ZPK/15.

31. U odnosu na praksu Suda EU u određenim predmetima, valja ukazati na presudu Suda EU u predmetu C-567/20 od 5. svibnja 2022. donesenu u povodu zahtjeva za prethodnu odluku na temelju čl. 267. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije koji je uputio Općinski građanski sud u Zagrebu, i gdje je Sud EU dao tumačenje o području primjene *ratione temporis* i *ratione materiae* Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima u podudarnoj činjeničnoj i

pravnoj situaciji. Tako je Sud EU odgovarajući na postavljeno pitanje izrazio pravno shvaćanje da čl. 1. st. 2. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima (odredbama) u potrošačkim ugovorima treba tumačiti na način da ugovorne odredbe koje su odraz odredaba nacionalnog prava na temelju kojih je prodavatelj robe ili pružatelj usluge bio dužan potrošaču predložiti izmjene njihova originalnog ugovora putem sporazuma čiji je sadržaj određen tim odredbama i taj je potrošač imao mogućnost prihvatiti takvu izmjenu, nisu obuhvaćene materijalnim područjem primjene te direktive

32. Sklapanjem Dodatka Ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZID ZPK/15 kojim su stranke iznova od dana sklapanja Ugovora o kreditu uredile svoje odnose u pogledu valute obveze i promjenjivosti kamatne stope, na valjan način, ugovoren među strankama, prestala je obveza tuženice (čl. 160. ZOO) na povrat više plaćenih iznosa s osnove ništetne odredbe o načinu promjene kamatne stope ugovornih kamata i valutne klauzule u CHF, a koja bi obveza proizlazila iz opće odredbe obveznog prava (čl. 1111. st. 1. ZOO) i ti, više plaćeni iznosi, nisu bez pravne osnove ostali u imovini tuženice. ZID ZPK/15 je u odredbama čl. 19.d i čl. 19.e propisao detaljnu, jasnu i transparentnu proceduru koja je prethodila zaključenju Ugovora o konverziji, kao i sadržaj tog ugovora, pa je tužitelj kao potrošač bio u prilici još prije sklapanja Dodatka Ugovora proučiti njegove odredbe.

32.1. U skladu s navedenim, primjena posebnog propisa (ZID ZPK/15) derogira opće odredbe ZOO-a o pravnim posljedicama ništetnosti na način da se svote koje su plaćene na temelju nepoštenih ugovornih odredbi o jednostranoj izmjeni stope ugovorne kamate te devizne klauzule u CHF, ne vraćaju potrošaču, već su iskorištene u njegovu korist za ispunjenje ugovornih obveza koje su ugovorene valjanim Dodatkom Ugovora o kreditu, a na način kako je to određeno u ZID ZPK/15.

32.2. Nije pravno odlučno u kakvom su položaju oni potrošači koji su prihvatili konverziju u odnosu na one koji nisu jer je to bio izbor kojeg je ZID ZPK/15 jasno definirao i u slučaju tog izbora potrošači koji su prihvatili konverziju više se ne nalaze u položaju dužnika iz kredita s valutnom klauzulom u CHF. Dakle, radilo se o valjanom izboru koji je učinjen od strane korisnika kredita i potrošača i u skladu sa zakonom čija ustavnosti zakonitost nije dovedena u pitanje. Stoga nema nejednakosti tužitelja pred zakonom i sudovima jer na potrošače koji su konvertirali kredit primjenjuje se specijalni propis ZID ZPK/15 na temelju kojeg je konverzija kredita provedena i između stranaka zaključen Aneks ugovoru o kreditu koji izaziva pravne učinke.

32.3. Nasuprot tome, na potrošače koji nisu proveli konverziju svog kredita navedeni lex specialis nije moguće primijeniti i stoga se ne radi o usporedivoj pravnoj situaciji.

33. Zakon o zaštiti potrošača ("Narodne novine" br. 19/22, 59/23 – dalje: ZZP/22), a i njegov prethodnik ZZP/14, na isti način definiraju svrhu i cilj zakona, koja se svodi (čl. 1.) na zaštitu osnovnih prava potrošača pri kupnji proizvoda i usluga, kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda i usluga na tržištu, i to:

1. pravo na zaštitu ekonomskih interesa potrošača
2. pravo na zaštitu od opasnosti za život, zdravlje i imovinu
3. pravo na pravnu zaštitu potrošača
4. pravo na informiranje i izobrazbu potrošača
5. pravo na udruživanje potrošača u svrhu zaštite njihovih interesa

6. pravo na predstavljanje potrošača i sudjelovanje predstavnika potrošača u radu tijela koja rješavaju pitanja od njihova interesa.

33.1. Dakle, kada se govori o zaštiti potrošača ta zaštita svoje domete može imati samo u okviru određenog tržišta, u ovom slučaju tržišta financijskih proizvoda i usluga (kredita) na području Republike Hrvatske. Notorno je da su banke na tržište plasirale proizvode kredite - s valutnim klauzulama, uglavnom vezanim na CHF ili EUR, ali su također plasirale kredite i u nacionalnoj valuti, kuni. Potrošač ima i pravo da ako proizvod koji je kupio ima nedostatke dobiti u zamjenu drugi proizvod, ili drugo odgovarajuće obeštećenje. Ako, i kada se potrošač odluči da umjesto proizvoda koji ima nedostatke koji mu nisu bili predloženi, za koje nije mogao znati, ako mu sve karakteristike proizvoda nisu bile poznate, a za što je odgovoran trgovac, dobije u zamjenu drugi proizvod koji nema sve mane i nedostatke, tada može dobiti samo jedan od onih proizvoda koji postoje na domaćem tržištu, a ne nekakav imaginarni nepostojeći proizvod koji se na tržištu ne nudi niti se ikada nudio.

33.2. Stoga, kako su se na tržištu nudili financijski proizvodi - krediti s valutnom klauzulom u EUR, kada je tužitelj kao potrošač izabrao da u zamjenu za proizvod s nedostatkom - kredit s valutnom klauzulom vezanom za CHF, primi drugi proizvod uz obvezu banke da izvrši obračune sukladno citiranim odredbama, time je tužitelj kao potrošač ostvario zaštitu koju mu citirani zakoni pružaju unutar uvjeta i ponude na domaćem tržištu jer se pravo na potrošača da mu se uspostavi pravna i činjenična situacija u kojoj bi se potrošač nalazio da nepoštenih odredbi nije bilo ne može ostvariti izvan uvjeta konkretnog tržišta – u ovom slučaju financijskih usluga.

33.3. Zaštita ekonomskih interesa potrošača, koja uključuje i zaštitu od nepoštenih ugovornih odredbi, nužno je povezana s unutarnjim tržištem i kao njegov dio upotpunjuje ostvarivanje tržišnih sloboda. Tržišna sloboda je, u skladu s odredbom čl.49. st. 1. Ustava, temelj gospodarskog ustroja Republike Hrvatske i izvire, među ostalim, iz koncepta socijalne države (čl. 1. Ustava), koji obvezuje državnu i javnu vlast da utječu na tržišnu funkciju, odnosno da se miješaju u nju kako bi se osiguralo ostvarenje temeljnih socijalnih prava, ostvarila socijalna sigurnost i izjednačile ili umanjile ekstremne socijalne razlike (tako i Ustavni sud RH, odluka broj U-I-1694/2017 od 2. svibnja 2018.). U kontekstu zaštite potrošača u vezi s pravom na povrat neosnovano isplaćenih iznosa na temelju nepoštene ugovorne odredbe, nacionalni propisi upravo imaju zadatak potrošačima pružiti visoki stupanj zaštite od nepoštenih ugovornih odredbi, ali uz osiguranje urednog funkcioniranja tržišta i tržišnih sloboda.

34. S obzirom na navedeno valja zaključiti da zamjena nepoštenih ugovornih odredaba zakonskim odredbama uspostavlja stvarnu ravnotežu u pravima i obvezama kako tužitelja kao potrošača, tako i tuženika (banke) kao trgovca jer, s jedne strane, omogućuje donošenje informirane odluke o sklapanju ugovora o konverziji od strane tužitelja kao potrošača budući da je tužitelj kao potrošač i kao slabija ugovorna strana objektivno bio u mogućnosti informirano procijeniti hoće li prihvatiti ili odbiti ponudu banke za sklapanje ugovora o konverziji. Pritom je potrebno naglasiti da je zaključenje ugovora o konverziji ovisilo o volji potrošača jer je samo potrošaču ostavljena mogućnost izbora prihvaćanja ili neprihvaćanja konverzije. S druge strane, ovakav način uređenja zamjene nepoštenih ugovornih odredbi omogućuje i balansiranje interesa potrošača i trgovca na tržištu.

35. Naime, učinak konverzije prema ZID ZPK/15 djeluje ex tunc što omogućuje uspostavu činjeničnog i pravnog okvira u kojem bi se potrošač našao i bez postojanja nepoštene ugovorne odredbe. Tako stvorena mogućnost uspostave činjeničnog i pravnog okvira kakav je postojao, već sama po sebi, ima restitucijski učinak jer omogućuje vraćanje koristi koju je druga ugovorna strana (trgovac) stekla od potrošača po osnovi nepoštene ugovorne odredbe i to u okolnostima i u proceduri koja je unaprijed poznata i unaprijed svim stranama predstavljena kao jednokratna mjera i trajno rješenje. Na taj je način, zaključenjem Dodatka Ugovoru o kreditu koji je zaključen prema pravilima posebnog propisa (ZID ZPK/15) uspostavljena ravnoteža između efektivne zaštite i zahtjeva pravne sigurnosti, kao i zaštite legitimnih očekivanja strana u ugovornom odnosu koje su postupale u dobroj vjeri u opsegu obračuna izvršenog u smislu odredbe čl. 19.c u vezi s čl. 19.e ZID ZPK/15 (prema odredbi čl. 19.e ZID ZPK/15, potrošači snose: razliku u početnoj glavnici zbog kupoprodaje deviza iz čl. 19.c st. 1. toč. 1. ovoga Zakona, zatim iznos naplaćenih zateznih kamata, naknada troškova iz čl. 19.c st. 1. toč. 4. ovoga Zakona te iznos kamata i tečajnih razlika na ime preplate iz čl. 19.c st. 1. toč. 5. ovoga Zakona).

36. Treba istaknuti da je o restitucijskim pravima potrošača koji su izvršili konverziju u skladu sa odredbama ZID ZPK/15, a čiji ugovori o kreditu su sadržavali ništetnu ugovornu odredbu o valutnoj klauzuli u CHF, Vrhovni sud Republike Hrvatske je u odluci proširenog vijeća posl. br. Rev-457/2025 od 27.05.2026. zauzeo sljedeće pravno shvaćanje: „Potrošač korisnik kredita koji je na temelju ZID ZPK/15 ugovaranjem Aneksa Ugovoru o kreditu konvertirao kredit ugovoren sa valutnom klauzulom u švicarskom franku i promjenjivom kamatnom stopom u kredit sa valutnom klauzulom u EUR nema pravo na utvrđenje i isplatu iznosa preplaćenih na temelju ništetnih ugovornih odredaba iz temeljenog ugovora o kreditu s ništetnom promjenjivom kamatnom stopom i ništetnom valutnom klauzulom u CHF, ali ima pravo na zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu za razdoblje od dana sklapanja temeljenog ugovora o kreditu pa do utvrđenog dana prestanka obveze izvršene konverzijom kredita i to u punom iznosu bez oduzimanja preplate utvrđene u konverziji“.

37. Prema tome, s obzirom na konverziju koja je provedena po odredbama ZID ZPK/15, tužitelju pripadaju zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem ništetnih i nepoštenih odredbi o deviznoj klauzuli u CHF koji su nastali od dana plaćanja pojedinih mjesečnih anuiteta pa do dana prestanka obveze izvršenom konverzijom kredita, što znači na sve one iznose koje je tužitelj plaćao više od početnog tečaja i od početne kamatne stope. Tužitelju te zatezne kamate pripadaju u cijelosti i bez oduzimanja od bilo kakve preplate utvrđene Aneksom Ugovora o kreditu na temelju ZID ZPK/15 (točka 25. odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026.).

38. Jedine odredbe Ugovora o kreditu koje su u razdoblju od sklapanja osnovnog ugovora do sklapanja Dodatka ugovora bile jasno određene, razumljive i neposredno primjenjive, odnose se iznos glavnice isplaćen tužitelju prilikom ugovaranja kredita, obračunat prema tečaju CHF na dan isplate. Radi se o parametrima koji su tužitelju, kao potrošaču, bili poznati i u potpunosti objašnjeni, što omogućuje utvrđenje stvarnog iznosa temeljnog duga.

39. Na okolnost visine tužbenog zahtjeva provedeno je financijsko-knjigovodstveno vještačenje te je stalna sudska vještakinja, sukladno zadatku suda, zaključila da:

- preplata tečaja (pozitivne razlike islijed promjene valute), kada je tečaj bio veći od početnog, iznosi 9.725,33 EUR,
- negativne tečajne razlike iznose 652,20 EUR,
- zatezne kamate na pretplatu tečaja od dana plaćanja do 14. ožujka 2016. iznose 3.075,93 EUR,
- zatezna kamata na pretplatu tečaja do konverzije je za 445,16 EUR manja od pretplate u konverziji
- kada se tome doda pozitivna pretplata tečaja od 9.725,33 EUR, ukupno potraživanje tužitelja iznosi 9.280,17 EUR,
- razlika između EUR glavnice u konverziji po tečaju na dan 14. ožujka 2016. i nedospjele CHF glavnice po početnom otplatnom planu i početnom tečaju iznosi 2.593,49 EUR.

39.1. Usmeno saslušana, vještakinja je u cijelosti ostala pri pisanom i nalazu i mišljenju i dopuni nalaza i mišljenja. Tužitelj nije imao primjedbi ni prigovora na nalaz i mišljenje vještakinje te je u skladu s istim konačno odredio svoj tužbeni zahtjev podneskom od 27. prosinca 2025. Tuženik nije imao primjedbi na računski izračun vještaka.

39.2. Imajući na umu da prema ranije izraženom pravnom stavu tužitelju pripadaju zatezne kamate na iznose za koje se može utvrditi da predstavljaju pretplatu po osnovi ništetnosti uslijed promjene tečaja (a koje su priznate konverzijom), a da je vještakinja svojim nalazom jasno i pregledno, utemeljeno na podacima o stvarnim uplatama dala izračun navedenih zateznih kamata a stranke nisu imale primjedbi ni prigovora na nalaz i mišljenje vještakinje, isti je u cijelosti prihvaćen.

40. Iz nalaza i mišljenja sudske vještakinje utvrđeno je da zatezna kamata na pretplatu tečaja od dana plaćanja do konverzije 14. ožujka 2016. iznosi 3.075,93 EUR.

41. Slijedom navedenoga – polazeći od pravnog shvaćanja proširenog vijeća VSRH iz odluke Rev-457/2025 od 27.05.2026. – sud utvrđuje da tužitelj uslijed ništetnosti ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli iz osnovnog ugovora o kreditu, nakon izvršene konverzije, ima pravo na isplatu daljnjeg iznosa od 3.075,93 EUR, što predstavlja zatezne kamate na stvarnu preplatu izražene u apsolutnom iznosu, koje su obračunate od svake pojedinačne preplate pa do provedene konverzije.

42. Slijedom svega navedenoga, neosnovano tužitelj potražuje glavicu preplaćenih iznosa na temelju nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli u CHF, zbog čega je u navedenom dijelu valjalo odbiti tužbeni zahtjev za čitav utuženi iznos od 25.754,98 EUR (tuženik se protivio djelomičnom povlačenju tužbe) sa zateznim kamatama koje teku na iznos od 16.474,81 EUR od dospjeća pojedinih anuiteta do isplate, a na iznos od 9.280,17 EUR sa zateznim kamatama koje teku od 15. ožujka 2016. do isplate i odlučiti kao pod točkom II. izreke, a imajući na umu obrazloženo u pogledu onog što tužitelju pripada zbog ništetnosti odredbi o valutnoj klauzuli valjalo je tužitelju priznati iznos od 3.075,93 EUR te odlučiti kao u točki I. izreke presude.

43. Prigovor radi prebijanja nije osnovan. Odlučujući o tuženikovom prigovoru radi prebijanja sud je utvrdio da ne postoji tuženikovo potraživanje prema tužitelju po

osnovi dvostruke plateži u iznosu od 3.521,09 EUR, poradi čega je u izreci ove presude, ovo sukladno čl. 338. st. 3. ZPP sud i utvrdio da ne postoji tuženikovo potraživanje prema tužitelju. Naime, nedvojbeno je da tuženik priznao i isplatio tužitelju s osnova konverzije odnosno Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju navedeni iznos pa time tužitelj nije ništa neosnovano primio budući je tužitelj isplatu po ugovoru o kreditu vršio kao ispunjenje svoje ugovorne obveze na vraćanje anuiteta kredita prema odredbi koja je utvrđena kao nepoštena i time ništetna dok je tuženik isti Ugovor o kreditu sklopio u svojstvu trgovca, a ne potrošača. Prilikom izrade nalaza i mišljenja stalna sudska vještakinja Stefani Garadžanić je iznos priznat u konverziji oduzela od ukupnog iznosa pretplate tečaja i zateznih kamata na pretplatu tečaja te taj iznos nije dva puta priznat tužitelju odnosno nema govora o dvostrukoj plateži tuženika prema tužitelju. Slijedom iznijetog, odlučeno je kao u toč. III. izreke.

45. O troškovima postupka odlučeno je sukladno odredbi članka 154. st.4. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" 53/1991., 91/1992., 112/1999., 129/2000., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007., 96/2008., 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 89/2014., 70/2019., 80/2022, 114/2022, 155/2023 u daljnjem tekstu: ZPP) u svezi s člankom 155. ZPP-a. Tužitelj je uspio s osnovom 100 %, dok je u odnosu na visinu u konačnici uspio s 11,94 %(od zatraženih 25.754,98 EUR dosuđeno mu je 3.075,93 EUR) pa kada se od ukupnog uspjeha tužitelja (55,97%) oduzme uspjeh tuženika (44,03%), to je tužitelj u konačnici uspio u omjeru 11,94 %.

45.1. Stranke su djelomično uspjele na način da je tužitelj uspio s osnovom u potpunosti i sa zahtjevom u odnosu na visinu od 11,94%, Kada bi sud primijenio čl. 154. st. 2. ZPP (rukovodeći se visinom novčanog zahtjeva) tužitelj bi trebao naknaditi tuženici razmjerni dio troškova postupka i to u okolnostima konkretnog slučaja u kojem tužitelj zahtijeva restituciju zbog toga što je tuženica u Ugovor o kreditu koji je predmet spora bez pregovaranja unosila nepoštene ugovorne odredbe, pa uzimajući u obzir visinu tih troškova prema vrijednosti spora, troškove postupka koje je već snosio i one koje bi morao platiti tuženici bili bi daleko veći iznosa koji mu je dosuđen zbog nepoštenih ugovornih odredbi sadržanih u Ugovoru o kreditu. Dosuđeni iznos kvalificira se kao „imovina“ zaštićena člankom 1. Protokola 1. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, te znatno smanjenje iznosa tog potraživanja, koje je rezultat obveze plaćanja troškova postupka, predstavlja miješanje u pravo tužitelja na mirno uživanje vlasništva (tako i Europski sud za ljudska prava u predmetima Klauz protiv Hrvatske,, J protiv Hrvatske koji se u sporovima u kojima stranka nije država primjenjuju u skladu s tumačenjem iz presude Čolić protiv Hrvatske od 18. studenog 2021.). O predmetima u kojima je sporno pravo za isplatu na temelju nepoštenih ugovornih odredbi iz ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF koji su konvertirani u ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u EUR u skladu s odredbama ZID ZPK/15, postoji neujednačena praksa drugostupanjskih sudova koji na istovjetne činjenice različito primjenjuju pravo te još uvijek nije primijenjen procesnim pravom predviđen mehanizam za prevladavanje tih razlika. Naprotiv, postojala je neujednačena praksa i VSRH koji u svojim odlukama na istovjetne činjenice različito primjenjuje pravo (npr. Rev-637/2019 od 15.11.2022., Rev 1096/2022 od 8.11.2022. i Rev 586/2019 od 21.12.2022.), a koja je u konačnici razjašnjena nakon zaključenja glavne rasprave u ovom predmetu. U takvim okolnostima u kojima je pitanje obeštećenja potrošača nakon konverzije podložno tumačenju sudova te u trenutku podnošenja tužbe nije bilo pojašnjeno, ne može dovesti do zaključka da je tužba u konkretnom slučaju bila očito neosnovana i lišena svakog izgleda za uspjeh. Zbog toga legitimni cilj - izbjegavanje

neopravdanog parničenja nije izravno primjenjiv u ovom predmetu, a nalog tužitelju da naknadi troškove postupka tuženici predstavljalo bi miješanje u pravo na mirno uživanje imovine koja mu je dosuđena u ovom postupku.

45.2. Zbog navedenog u odnosu na odluku o troškovima postupka koji se sastoje u zastupanju po punomoćniku odvjetniku i sudskih pristojbi sud je odlučio da svaka strana snosi svoje troškove, dok je u odnosu na materijalni trošak koji se sastoji od troška vještačenja u ukupnom iznosu 450,00 EUR valjalo je priznati tužitelju u cijelosti jer je isti trošak bio neophodan radi utvrđenja visine tužbenog zahtjeva, a imajući na umu da je osnovana osnova u cijelosti.

45.3. Slijedom iznesenog, odlučeno je kao u točkama II i III. izreke rješenja.

U Dubrovniku 7. listopada 2026.

Sutkinja

Ana Srhoj

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude stranke mogu podnijeti žalbu u roku od 15 (petnaest) dana računajući od održavanja ročišta za objavu presude ukoliko je stranka bila uredno obaviještena o održavanju ročišta za objavu, odnosno od primitka prijepisa presude ukoliko stranka nije bila uredno obaviještena o ročištu za objavu presude. Žalba se podnosi ovom sudu, pismeno, u 3 (tri) primjerka, a o žalbi odlučuje nadležni županijski sud.

Broj zapisa: **9-3088e-49f0e**

Kontrolni broj: **0e646-6ddb8-09d43**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Dubrovniku** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.